

PAKİSTAN'DA TIBBİ BİTKİLER ÜZERİNDE ARAŞTIRMALAR

Ecz. Murat KARTAL (*)

Bir araştırma projesi için, hocaların bana "Pakistan'a gider misin?" dediklerinde açıkça söylemem gerekir ki bu soruya "evet" derken Pakistan'ın bilimsel ve teknik yönü beni pek fazla ilgilendirmiyordu. Belki de değişik olaylar yaşamak, dış dünyaya açılmak istiyordum.

Pakistan'a ayak bastığım ilk günlerdeki izlenimlerim hiç de iç açıcı olmadı. Ülkenin geri kalmışlığı hemen göze çarpıyordu. Birçok sorunun çözüm beklediği de apaçık ortadaydı. Bu yüzden oraya ayak uydurmakta bir süre oldukça zorlandım.

İnsanın aklına birden şu soru takılıveriyor. Neden, benim ülkemde bilime gereken önem gösterilmez? Neden yatırımlar gelişmeye, Dünya üzerinde etkili ve daha saygın bir ülke olmanızı sağlayacak araştırma enstitüleri için kullanılmaz?

Ama ne kadar ilginçti ki birçok sorunun çözüm beklediği böyle bir ülkede "tıbbi bitkiler" üzerine her türlü araştırmanın yapılabildiği dünya çapında ünlü H.E.J. Research Institute of Chemistry University of Karachi ve kitapları Japonya'ya çevrilen dünyaca tanınmış bilim adamları vardı. Bu araştırma enstitüsünde en son teknikler kullanılıyor, en modern aletlerle çalışılıyor, herhangi bir alet veya maddeye ihtiyacınız olsa üç dört gün içinde elde edilebiliyordu. Ayrıca, her iki yılda bir "Doğal Ürünlerin

(*) A.Ü. Ecz. Fak. Farmabograzı Anabilim Dalı

Kimyası" adı altında dünyaca tanınmış bilim adamlarının katıldığı bir sempozyum da düzenleniyordu.

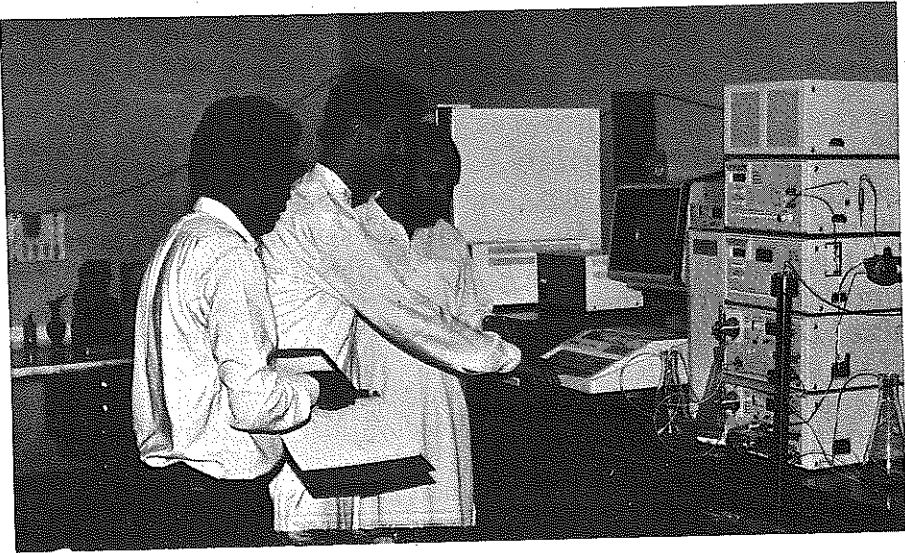
Öte yandan bu enstitüde, araştırmacılar için her türlü kolaylık ve konforun sağlandığı bir yurt, yapılan araştırmaların pratiğe dönüştürüldüğü bir pilot tesis, bitkiler üzerinde araştırmalar yayımlayan bütün dergi ve kitapların bulunduğu bir kütüphane yer almıştı. Amerikalı bir bilim adamının, bir yıllığına araştırmalara katılmak için bu enstitüye gelmesi, beklediği olanakları bulmasına bağlanabilir sanırım.

Burada, sözünü ettiğim araştırma enstitüsünün harcamalarını hangi kaynaktan karşıladığı akla gelebilir. Bu kaynak, Pakistan hükümetince sağlandığı gibi, özellikle Japonya ve diğer batı ülkelerinden gelen yardımlardan oluşmakta. İşte bu kaynakla geliştirilen yeni teknikler, zaman geçirmeden uygulamaya sokulduğundan tıbbi bitkiler üzerinde yeni yöntemlerin de-

nendiği ve yeni bileşiklerin izole edildiği bu enstitü, dünyanın sayılı merkezlerinden biri durumuna gelmiştir.

İnsanın aklına birden şu soru takılırıyor. Neden, benim ülkemde bilime gereken önem gösterilmez? Neden yatırımlar gelişmemize, Dünya üzerinde etkili ve daha saygın bir ülke olmamızı sağlayacak araştırma enstitüleri için kullanılmaz?

Oysa yüce Atatürk "Dünyada her şey için varolmak için, uygarlık için, yaşamak için, başarıya ulaşmak için en gerçek yol gösterici bilimdir, tekniktir" diyerek bize bu yolu göstermemiş miydi? Atatürk'ün çizdiği bu yola rağmen, ne kadar acıdır ki ülkemde bilim ve tekniğe gereken önem yeterince gösterilmemektedir. Kendi alanım olan Tıbbi Bitkiler üzerindeki araştırmalarda sözde bizden geri sayılan Pakistan'ın daha ileri olduğunu gördükten sonra herhalde "Atam izindegiz" sözünü söylemek biraz güç olsa gerek...□

Modern aletlerle bitkiler üzerinde çalışma yapılırken..